

תנאים כלליים (עדכון: דצמבר 2015)

פרק א': כללי

1. תחולת ההיתר (א) היתר זה ניתן רק לגבי הפרטים שמולאו ע"י העסק ואושרו על ידי הממונה, ומופיעים בעמוד הפתיחה שלו ובתוספת הראשונה, בהיבטים הבאים:

(1) הישות המשפטית של העוסק (שם ומספר ת.ז. או ח.פ.).

(2) הרעלים או סוגי הפסולת המאושרים בתוספת הראשונה להיתר, בכמות ובריכוז המאושרים בתוספת זו;

(3) סוגי העיסוקים שאושרו בעמוד הפתיחה של היתר זה;

(4) מיקום המפעל כפי שמצוין בעמוד הפתיחה של היתר זה.

(ב) כל עיסוק ברעלים, בכמות וריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, שאינו תואם את האמור בהיתר לעניין הפרטים המנויים בסעיפים קטנים (1)-(4) לעיל, הוא עיסוק ברעלים ללא היתר רעלים.

(ג) העסק יבקש שינוי היתר רעלים מהממונה טרם כל שינוי בפרטים המנויים בסעיף קטן (א).

(ד) הבקשה להיתר, על כל פרטיה, מהווה חלק בלתי נפרד מהיתר הרעלים.

(ה) העסק יקיים ויעמוד בכל התנאים המפורטים בהיתר זה.

2. תנאי ההיתר זה אינם גורעים מהוראות חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג - 1993. ככל שקיימים בהיתר זה תנאים אשר סותרים או מחמירים על הקבוע בתנאים שנתן נותן האישור במשרד להגנת הסביבה ברישיון העסק של המפעל לעניין הרעלים, תגבר ההוראה בהיתר זה.

פרק ב': הגדרות

3. הגדרות "אחראי רעלים" - אחראי הרעלים הוא עובד של התאגיד העוסק ברעלים נשוא היתר זה, אשר שמו נקוב בהיתר זה.

"אירוע חומרים מסוכנים" - התרחשות בלתי מבוקרת או תאונה שמעורב בה חומר מסוכן, הגורמת או העלולה לגרום סיכון לאדם ולסביבה, לרבות שפך, דליפה, פיזור, פיצוץ, התאיידות, דליקה;

"אישור מנהל" - אישור מנהל כמשמעותו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א - 1990;

"אריזה ריקה" - אריזה שהכילה רעלים או פסולת מסוכנת ואשר עומדת בכל התנאים הבאים:

(1) נמצאה ריקה בבדיקה ויזואלית ;

(2) לא ניתן לשאוב מתוכה את הרעל או הפסולת המסוכנת ;

(3) כאשר פתח האריזה פתוח או כאשר היא הפוכה לא ייצא ממנה חומר מסוכן או פסולת מסוכנת ;

"אתר הפסולת הרעילה" - מפעל לנטרול וטיפול בפסולות חומרים מסוכנים שברמת חובב ;

"אתר טיפול" או "מתקן טיפול" - מפעל המטפל בפסולת מסוכנת לפי כל דין, שניתן לו היתר רעלים לטיפול בפסולת מסוכנת ;

"בעל היתר רעלים" או "בעל ההיתר" - מי ששמו נקוב בהיתר זה כבעל היתר הרעלים, אשר הוא בעל התאגיד העוסק ברעלים נשוא היתר זה, או מנהל פעיל באותו התאגיד או שותף, למעט שותף מוגבל, לו הסמכות לקבל החלטה בתאגיד הנוגעת לביצוע תנאי היתר הרעלים ;

"גיליון בטיחות" או "MSDS" - כמפורט בתקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות) התשנ"ח – 1998 ;

"היתר ייצוא" – היתר לייצוא פסולת חומרים מסוכנים לפי תקנות החומרים המסוכנים (יבוא ויצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד – 1994 ;

"המפעל" - המקום בו מבוצע העיסוק ברעלים לו ניתן היתר זה, על כל מתקניו ;

"הספר הכתום" - כהגדרתו בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים) התשנ"א – 1990 ;

"העסק" - העוסקים ברעלים, ובכלל זה אחראי הרעלים, בעל ההיתר והתאגיד בו הם משמשים כנושאי משרה, ביחד ולחוד ;

"הרעלים" - הרעלים המפורטים בתוספת הראשונה להיתר רעלים זה, לפי כמותם וריכוזם המאושרים בה על ידי הממונה, לרבות סוגי פסולת מסוכנת המפורטים באותה תוספת ;

"התוספת הראשונה" - נספח א' להיתר הרעלים הכולל את טבלת הרעלים או הפסולת המסוכנת המאושרים לעיסוק ;

"חומר מסוכן" – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג – 1993 ;

"טופס מלווה" - טופס אשר מלווה את הפסולת ממקום ייצורה ועד ליעד הטיפול הסופי ;

"טיפול בפסולת" -

(1) שימוש חוזר בפסולת לאותה מטרה שלשמה נעשה השימוש הראשון בחומר המסוכן ;

(2) מחזור על ידי עיבוד של פסולת למוצרים, לחומרים או לחומרי גלם, למטרה שלשמה יועד החומר המסוכן בראשונה או למטרה אחרת;

(3) הפקת אנרגיה מפסולת;

(4) סילוק הפסולת על ידי הטמנה, נטרול או שריפה, לרבות טיפול מקדים לכל אלה;

"כלי קיבול" או "אריזה" - חפץ וכל חומר שהוא, נייד או נייח המשמש או שנועד לשמש עטיפה או כלי קיבול למוצר או המשמש או שנועד לשמש לנשיאת רעל, לאצירתו, להצגתו או להגנה עליו לכל פרק זמן שהוא;

"מאצרה" - משטח אטום מוקף דפנות אטומות שמטרתו לאגור שפך של החומרים המאוחסנים בו ולמנוע פיזורם;

"מספר או"ם (UN Number)" - מספר בן ארבע ספרות לזיהוי חומר מסוכן או קבוצת

חומרים מסוכנים, כפי שנקבע בספר הכתום;

"משטחי תפעול" (להלן: "משטח") - כל המשטחים בעסק אליהם עלולים להגיע או עליהם מוחזקים רעלים או פסולת מסוכנת, לרבות המשטחים בעסק עליהם ממוקמים מתקני ייצור, שבהם מתקיימת פעילות תעשייתית לרבות: ייצור, תחזוקה, אחסון, פריקה, וטעינה.

"נוהל חירום" - מסמך שמכין העסק ובו הוא מפרט את דרכי הפעולה, התפקידים והאחריות של בעלי תפקידים בעסק, או כאלה שפועלים מטעם העסק, בעת אירוע חומ"ס;

"פסולת" או "פסולת מסוכנת" - כל חומר או חפץ, שהושלך או שיש כוונה להשליכו או שנדרש להשליכו לפי דין, המכילים רעלים, לרבות פסולת אריזות ואריזות ריקות; "פסולת אריזות" - אריזה שהכילה רעלים או פסולת מסוכנת, שאינה "אריזה ריקה".

"פריקה וטעינה" - כל מילוי או ריקון של כלי קיבול וצנרת לרבות כלי קיבול שהם חלק מכלי רכב או נישאים על גבי כלי רכב, בין אם בכניסה וביציאה מהמפעל ובין אם בפעילות שוטפת בעסק, בתחומי המפעל או מחוצה לו;

"קבוצת סיכון" - סיווג של רעל לפי תכונות סיכון המפורטות בספר הכתום;

"קוד פעולת חירום" - קוד המורכב מספרות ואותיות המפרט את הפעולות שיש לנקוט בעת אירוע חומרים מסוכנים, לפי מספר האו"ם וגיליונות בטיחות (MSDS) תקינים;

"רעל" - כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;

"רשימת הפסולת האירופאית" - רשימת סוגי הפסולת הקבועה בהחלטת מועצת האיחוד האירופי 2000/532/EC בדבר רשימת סוגי פסולת, על תיקוניה מזמן לזמן, כפי שהיא מתפרסמת באתר האינטרנט של הקהיליה ;

"תקנות סיווג ופטור" – תקנות החומרים המסוכנים (סיווג ופטור), התשנ"ו-1996.

פרק ג': תנאים לעניין בעל היתר הרעלים

4. אחריות בעל ההיתר לקיום התנאים
- (א) בעל ההיתר יודא כי העסק מקיים את כל התנאים שבהיתר זה.
- (ב) בעל ההיתר יודא כי ההיתר שבידו הוא מלא וכולל את כל העמודים, בסדר עוקב. ככל שישנם עמודים חסרים, בעל ההיתר יפנה, באופן מידי, לממונה להשלמת העמודים החסרים.
5. מינוי והחלפת בעל היתר רעלים
- (א) העסק יגיש לממונה בקשה לשינוי בעל היתר הרעלים וזאת לא יאוחר משבועיים לפני ביצוע השינוי. היתר רעלים מעודכן הכולל את פרטי בעל ההיתר המעודכנים, מהווה אישור לשינוי המבוקש.
- (ב) במקרה שבעל היתר הרעלים חדל לשמש בתפקידו בעסק, ידווח העסק לממונה מוקדם ככל האפשר ולא יאוחר משבועיים לפני הפסקת העבודה.
6. ניהול פנקסי רעלים
- (א) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 5 לחוק, בעל היתר רעלים ינהל פנקסי רעלים טעוני היתר רעלים לפי המפורט להלן, ורשאי הוא לנהל את הפנקס בדרך ממוחשבת, ובלבד שיתקיימו לגבי כל הוראות החוק:
- (א) פנקס רעלים (מכירות) – בפנקס זה תצוין כל מכירה של רעל שכמותו וריכוזו מחייבים היתר רעלים לפי תקנות סיווג ופטור, לפי הפירוט להלן:
- (1) מספר סידורי עוקב ;
 - (2) תאריך המכירה ;
 - (3) שם הרעל, כמותו וריכוזו ;
 - (4) שם הקונה, מענו, מספר היתר הרעלים של הקונה ותוקפו ;
- (ב) פנקס רעלים (קניות) – בפנקס זה תצוין כל קניה של רעל שכמותו וריכוזו מחייבים היתר רעלים לפי תקנות סיווג ופטור, לפי הפירוט להלן:
- (1) מספר סידורי עוקב ;
 - (2) תאריך הקניה ;
 - (3) שם הרעל כמותו וריכוזו ;
 - (4) שם המוכר, מענו, מספר היתר הרעלים של המוכר ותוקפו ;

(ג) פנקס רעלים (העברות) – בפנקס זה יצוינו כל כניסה ויציאה של רעלים מהמפעל, לרבות העברת רעלים בין חלקים שונים של אותו תאגיד, כגון בין אתרים או סניפים שונים של העסק (אם היא כרוכה ביציאה משטח המפעל), לפי הפירוט להלן:

- (1) מספר סידורי עוקב;
- (2) תאריך ההעברה;
- (3) שם הרעל כמותו וריכוז;
- (4) מספר היתר הרעלים של העסק ממנו הועבר הרעל ותוקפו;
- (5) מספר היתר הרעלים של העסק אליו הועבר הרעל ותוקפו;

(ד) פנקס פסולת מסוכנת – בפנקס זה תצוין כל העברת פסולת מהמפעל; עברה הפסולת לטיפול במספר מתקני ביניים עד ליעד הסופי, יצוינו כל תחנות הביניים, לפי הפירוט להלן:

- (1) מספר סידורי עוקב;
- (2) תאריך פינוי הפסולת מהמפעל;
- (3) מספר האו"ם של הפסולת;
- (4) תיאור הפסולת ומאפייניה לפי רשימת הפסולת האירופאית;
- (5) שם המפעל שאליו מועברת הפסולת לטיפול;
- (6) מספר היתר הרעלים של המפעל המטפל בפסולת;
- (7) סוג הטיפול בפסולת;
- (8) כאשר הפינוי הוא לא לאתר הפסולת הרעילה, מספר אישור המנהל ותוקפו;
- (9) כאשר הפסולת מועברת לייצוא, מספר היתר ייצוא ותוקפו.

מינוי אחראי רעלים 7. (א) אחראי הרעלים, המצוין בבקשת להיתר רעלים, ששמו נקוב בהיתר זה, יפעל מכוח מינוי מטעם בעל היתר הרעלים. בעל היתר הרעלים יודא כי לאחראי הרעלים ידע מעודכן באשר לנדרש בתנאים אלה. לאחראי הרעלים יהיו כל הסמכויות הדרושות לכך שיתקיים במפעל טיפול מקצועי ובטיחותי ברעלים, הן בתפעול שוטף והן בעת אירוע חומרים מסוכנים.

(ב) בעל היתר הרעלים לא יחליף או ימנה אחראי רעלים חדש או נוסף, אלא אם עודכן היתר הרעלים בהתאם.

8. נוכחות אחראי רעלים במפעל (א) אחראי רעלים או חבר בצוות החרום, מטעם בעל ההיתר, הבקיא ברעלים, יהיה נוכח במפעל בכל שעות העבודה בהם עוסקים עם רעלים.

(ב) העסק יחזיק בצוות חירום זמין בשעות העבודה בהם עובדים עם רעלים בעסק, וזמין להגעה מהירה לאחר שעות העבודה בעסק.

9. הדרכת עובדים אודות היתר הרעלים (א) בעל היתר הרעלים, אחראי הרעלים או מי מטעמם ידריך את כל עובדי העסק וקבלני משנה העוסקים ברעלים, אודות תנאי היתר הרעלים אחת לשנה וכן כל עובד וקבלן חדש עם כניסתו לעבודה. לעניין זה "קבלן משנה" – כל מי שמבצע פעולה ברעלים עבור העסק. פנקס הדרכות

(ב) בעל ההיתר ינהל פנקס הדרכות ויציגו לממונה על פי דרישה, לפי הפירוט הבא:

(1) מספר סידורי עוקב;

(2) תאריך ההדרכה;

(3) נושא ההדרכה;

(4) שם המודרך ותעודת זהות;

(5) חתימת המודרך;

(6) שם המדריך ותעודת זהות;

(7) חתימת המדריך.

פרק ד': תנאים לעניין אחראי הרעלים

10. הכרת תכונות הרעלים ואופן הטיפול בהם (א) בעל ההיתר ימנה אחראי הרעלים אשר מכיר היטב את תכונותיהם המסוכנות של הרעלים וסוגי הפסולת המסוכנת בהם עוסקים במפעל, את אופן הטיפול בהם בשימוש השוטף על מנת למנוע אירועי חומרים מסוכנים, ואת אופן הטיפול בהם בעת התרחשות אירוע כאמור; כמו כן, יכיר אחראי הרעלים את המידע המצוין בגיליונות הבטיחות של הרעלים בהם עוסק המפעל, לרבות אופן האחסון, מאפייני הסיכון וציוד המגן בשגרה ובאירוע חומרים מסוכנים.

(ב) אחראי רעלים יציג בקיאותו ברעלים בהם עוסקים בעסק ובתנאי היתר רעלים זה, ככל שיידרש לכך על ידי הממונה.

11. נוכחות בסיורים (א) בעל ההיתר, אחראי רעלים או מי מטעמם (לאחר תיאום עם בעל היתר הרעלים), אשר חבר בצוות החירום של העסק, יהיה נוכח בכל סיור של הממונה בעסק.

פרק ה': תנאים לעניין העיסוק ברעלים

12. מניעת פליטות לסביבה
העסק לא יפלוט רעלים לסביבה, לרבות לאוויר, לקרקע ולמים, באופן שאינו עומד בדרישות החקיקה והתקינה, ובין היתר, חוק רישוי עסקים, התשכ"ח – 1968 ורישיונות שהוצאו מכוחו, חוק אוויר נקי, התשס"ח – 2008, תקנותיו והיתרים שהוצאו מכוחו, תקנות בריאות העם (תקני איכות מי קולחין וכללים לטיהור שפכים), התש"ע – 2010.
13. תפעול, תחזוקה ובטיחות
(א) העסק יפעל בהתאם לתקנים ישראלים רשמיים, ככל שקיימים תקנים כאמור הרלבנטיים לעיסוקו, לרבות לעניין כלי קיבול, תפעול, תחזוקה ובטיחות המפעל ועל פי כל דין.
- (ב) העסק יבצע כל פעילות ברעלים או בפסולת מסוכנת באופן שימנע תגובה כימית לא מבוקרת בין רעלים לבין עצמם ובין רעלים לבין חומרים שאינם רעלים, לרבות בעת מילוי כלי קיבול, שימוש בצנורות, ואריזה ובהתאם לקבוע בגיליונות הבטיחות (לפי MSDS).
- (ג) העסק יכין ויפעל על פי נוהל לעריכת שינויים. בנוהל יוגדרו, בין היתר, הנחיות לפעילות הנדרשות בעת עריכת שינויים בעסק, לרבות:
- מיפוי כלל האמצעים הצפויים והבלתי צפויים שעתידיים להיות מושפעים מהשינוי.
 - הערכת המשמעות הנלוות לביצוע השינוי.
 - הגדרת תחנות עצירה בהן יבחן ויוחלט האם וכיצד לקדם את ביצוע השינוי בטרם החלתו וצעדים משלימים.
 - מתן תוקף לנהלים רלוונטים המשיקים לפעילות.
- (ד) העסק יפעל על פי נהלי תפעול ותחזוקה להבטחת תקינות הציוד ויפעל על פיהם, לרבות לגבי: צנרת, מאצרות, משאבות, שסתומים, גלאים, אמצעי התרעה, ציוד לטיפול בתקלות, אמצעי בטיחות וציוד מגן. נהלים אלה יקבעו את אופן התפעול והתחזוקה כך שימנעו פגיעה בסביבה ובבריאות הציבור.
- (ה) העסק יפעיל ציוד שברשותו ויפעל בכפוף להוראות היצרן ולגיליונות הבטיחות, לרבות בהיבט של ביצוע בדיקות תקופתיות והקפדה על אמצעים למניעת אירועי חומרים מסוכנים והטיפול בהם.
- (ו) העסק יחזיק בכל עת בהוראות היצרן במקום נגיש לאחראי הרעלים ויצגן לממונה לפי דרישתו.
- (ז) העסק יחזיק גיליונות בטיחות לכל הרעלים, במקום נגיש בשגרה ובעת אירוע חומרים מסוכנים.
- (ח) העסק יעמוד בדרישות רשות הכבאות וההצלה הנוגעות למניעת דליקות ברעלים ובפסולת מסוכנת ויפעל על פי הנחיותיהם.
- (ט) אמצעים זמינים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים ימצאו באזור אחסון רעלים או פסולת מסוכנת בעסק, כפי שיפורט בנוהל החירום של העסק, ולפי המפורט להלן:

(1) חומרים סופגים ואמצעי שאיבה או איסוף בכמות המספיקה לטיפול באירוע חומרים מסוכנים ;

(2) כלי קיבול לאגירת החומר הספוג בנפח של אריזה אחת לפחות האופיינית לאותו אזור האחסון.

(י) לא יועברו בעסק גלילי גז מלאים או ריקים בין במצב דחוס ו/או מונזל, ממקום למקום, אלא באמצעות אמצעים הולמים לכך כגון: מריצות או מלגזות ובאופן שתמנע פגיעה בסביבה .

(יא) העסק יחזיק במערכות תקינות ומוכנות להפעלה בכל עת, לגיבוי חשמל במתקנים או ציוד, שהפסקת פעילותם בשל הפסקת חשמל תגביר את הסיכון להתרחשות אירוע חומרים מסוכנים או תמנע אפשרות לניטור אירוע כאמור או לצמצום השפעתו על הסביבה ועל בריאות הציבור, כגון מערכות בקרת טמפרטורה, מערכות גלאים ומערכות ספרינקלרים .

כללים לאחסון 14. רעלים לא יאוחסנו אלא באופן העומד , לכל הפחות, בכל הכללים המפורטים להלן :

(א) רעלים ופסולת מסוכנת יאוחסנו באזורי ועמדות אחסון ייעודיים ונפרדים מכל חומר או חפץ שאינו רעל או פסולת מסוכנת אחר במפעל ;

(ב) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו באופן שיאפשר לעובדים ולכלי שינוע גישה נוחה ובטוחה אליהם ;

(ג) רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו באריזות סגורות ותקינות שאינן דולפות, סדוקות, חלודות או מנופחות ;

(ד) רעלים או פסולת מסוכנת שהם בצורת אבקות יאוחסנו באופן שימנע הרטבתם ופיזורם, אלא אם נדרש אחרת בגיליון הבטיחות של החומר ;

(ה) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת מסוכנת במצב נוזלי או גז מונזל (למעט גזים מונזלים דליקים) יהיו בכל עת מוצבים באופן בו תימנע הגעת או פיזור הרעלים או הפסולת המסוכנת לסביבה כגון בתוך מאצרות או על גב משטחים ;

• במקרים בהם נפח כלי הקיבול של הרעל קטן מ 10 ליטר , ניתן להציב בסמוך לכלי הקיבול אמצעי ספיגה, כך שימנע פזור הרעל או הפסולת המסוכנת לסביבה.

(ו) כלי קיבול המכילים רעלים או פסולת (לרבות אריזות ריקות) לא יאוחסנו ביותר משתי קומות המונחות זו על גבי זו ; אחסון מעל 2 קומות כאמור יאושר בכתב ע"י הממונה בלבד.

(ז) בעל ההיתר יחזיק רעלים או פסולת מסוכנת רק בכלי קיבול ורק על גבי אמצעי אחסון בעלי עמידות כימית לאותם רעלים או פסולת מסוכנת ;

(ח) רעלים או פסולת מסוכנת שהם חומרים דליקים יאוחסנו בכל עת תחת הצללה ובנפרד מחומרים בעירים לרבות צמחיה;

(ט) כלי קיבול, לרבות גלילים, המכילים גזים מונזלים דליקים יאוחסנו לפי הכללים המפורטים בגיליון הבטיחות (MSDS) והמפורטים להלן, בין אם הם מלאים או ריקים –

(1) לא במאצרות;

(2) תוך אבטחה נגד נפילה ופגיעה מכנית חיצונית;

(3) כשהם אינם בשימוש וללא ווסת לחץ, תחברנה עליהן כיפות מגן ייעודיות ומתאימות.

(י) העסק לא יחזיק מיכל גז מונזל דליק, שמשקל הגז המונזל בו עולה על 250 ק"ג, אלא כאשר הוא מוטמן ואינו מאפשר הצטברות גז דליק מתחתיו-ועל פי כל דין.

(יא) העסק יבחן את הצורך בהתקנת גלאים המתריעים על הימצאות רעל (דליק או רעיל) באוויר, יכין תכנית להתקנתם וכיולם, על פי הוראות היצרן, הכוללת לוחות זמנים קצרים, ככל האפשר, שלא יעלו על שנה, ויתקנים לפי התוכנית או לפי דרישת הממונה. העסק יציג לממונה על פי דרישתו את התוכנית או הסבר לאי נחיצותה.

1. במידה והעסק התקין גלאים בעבר, יודא שכמותם של הגלאים וכיולם עומדים בתכנית שהכין העסק.

15. (א) רעלים או פסולת מסוכנת, העלולים להגיב ביניהם תגובה כימית או שההנחיות לטיפול בהם בעת חירום סותרות אלה את אלה (לפי הקבוע בגיליונות הבטיחות (MSDS) - יאוחסנו בנפרד, לרבות בעת פריקה וטעינה, כך שלא יתאפשר מגע בין החומרים, **בהתאם להוראות בגיליונות הבטיחות**, אלא אם דרש הממונה בכתב, הפרדות שונות או נוספות.

(ב) רעלים או פסולת מסוכנת במצב (צבירה) נוזלי לא יאוחסנו מעל רעלים או פסולת מסוכנת שהם במצב צבירה מוצק או בצורת אבקה.

(ג) אריזות ריקות שהכילו רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו בעמדה משולטת ובנפרד מרעלים או פסולת מסוכנת; אריזות ריקות יוצבו על מאצרה או משטח.

16. רעלים או פסולת מסוכנת לא יאוחסנו במבנה או סככה, אלא אם המבנה או הסככה ואופן האחסון בהם עומדים בכל הכללים המפורטים להלן:

(א) המבנה, לרבות מחיצותיו הפנימיות יהיה מחומר קשיח ולא דליק.

(ב) רצפת המבנה תהיה מחומר קשיח ואטום המונע חלחול רעלים או פסולת מסוכנת לקרקע.

(ג) הרצפה תהיה בעלת שפה מוגבהת או שתנוקז לבור איסוף אטום כך שימנע פיזור הרעלים או הפסולת המסוכנת מחוץ למבנה בעת שפך. הנפח הפנוי של בור האיסוף לקליטת הרעלים או הפסולת המסוכנת, יהיה, לכל הפחות, 110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר שעלול להתנקז אליו.

(ד) המבנה יהיה מאוורר באופן טבעי או מאולץ.

(ה) במבנה תותקן תאורה להתמצאות בחשכה, לרבות תאורת חירום.

(ו) במבנה ובמתקנים המיועדים לאחסון חומרים דליקים ויש בו אביזרי חשמל, יהיו אביזרי החשמל מסוג המוגן מהתפוצצות בהתאם לתקן הרלוונטי.

כללים למאצרות 17. רעלים או פסולת מסוכנת יאוחסנו במאצרות באופן העומד בכל הכללים המפורטים להלן:

(א) נפח המאצרה הפנוי לקליטת נוזלים יהיה שווה לפחות ל- 110% מנפח כלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה;

(ב) קירות המאצרה יהיו בעלי חוזק מכני מספק בכדי להכיל את תכולת הרעלים הנוזליים בכלי הקיבול הגדול ביותר המאוחסן בה ובאופן שיבטיח שרעלים נוזליים לא יגיבו ביניהם בעת דליפה. העסק יבצע בדיקה לגבי הצורך בהגבהת החציצה בין כלי קבול סמוכים למניעת תגובה ביניהם, כך שהדופן המפריד בין שתי המאצרות יהיה גבוה יותר מגובה כלי הקיבול הגבוה ביותר המצוי באחת המאצרות.

(ג) המאצרה תהיה תקינה, אטומה, ללא סדקים, נקייה, ועמידה כימית לרעלים או לפסולת המאוחסנים בה, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.

(ד) פתח הניקוז של המאצרה יהיה סגור בכל עת למעט בעת ריקון יזום.

(ה) פתחי הריקון והמילוי, הצנרות והשסתומים של כלי הקיבול המצויים בתוך המאצרה יהיו בכל עת בתוך שטח המאצרה או משטח המונע דליפה לסביבה.

(ו) מאצרה תהיה בנויה באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה, בין היתר בהתחשב בגובה כלי הקיבול הנמצאים בתוכם.

כללים למשטחים 18. העסק יאחסן רעלים או פסולת מסוכנת על גבי משטחים באופן העומד בכל הכללים המפורטים להלן:

(א) משטח ינוקז לכלי קיבול, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.

(ב) המשטח יהיה אטום ויבנה באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה, בין היתר בהתחשב בגובה כלי הקיבול המאוחסנים על גביו.

(ג) נפח כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה שווה לפחות ל- 110% מנפח כלי הקיבול הגדול המאוחסן על גבי המשטח.

(ד) כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה תקין, אטום, ללא סדקים נקי ועמיד מכנית וכימית לרעלים או לפסולת המסוכנת המאוחסנים על גבי המשטח, באופן שימנע לחלוטין דליפה לסביבה.

(ה) פתח הניקוז של כלי הקיבול אליו ינוקז המשטח יהיה סגור בכל עת למעט בעת ריקון יזום.

(ו) פתחי הריקון והמילוי, הצנרת והשסתומים של כלי הקיבול המאוחסנים על גבי המשטח יהיו בכל עת בתוך תחום המשטח.

(ז) העסק לא יאחסן רעלים או פסולת העלולים להגיב ביניהם (על פי גיליונות הבטיחות, (MSDS) על גבי אותו משטח.

(ח) כלי קיבול ימוקמו על גבי המשטח באופן שימנע הגעת רעלים או פסולת מסוכנת לסביבה בכל עת לרבות בהתרחשות אירוע חומרים מסוכנים, וזאת בהתחשב, בין היתר, בגובה הרעל בכלי הקיבול ובתרחישי שפך אפשריים, ובכלל זה נפילת כלי קיבול.

19. (א) העסק ינקז, יספוג או ישאב כל חומר שנשפך, הוזרם או נכנס למאצרה או לכלי הקיבול אליו מנוקז משטח, לרבות מי גשם, באופן מידי, אלא אם תנאי מזג האוויר אינם מאפשרים זאת. ריקון יזום של מאצרה או משטח ע"י בעל ההיתר או מטעמו

(ב) החומרים שירוקנו מהמאצרה בעת הריקון היזום יפנו לפי כל דין, ובהתאם לקבוע בתנאים אלה, באופן שימנע לחלוטין הגעת רעלים לסביבה.

20. אזורי ועמדות אחסון הרעלים והפסולת המסוכנת במפעל יהיו סגורים ומשולטים, כך שתאפשר כניסת אנשים מורשים בלבד. מניעת כניסה לאזורי אחסון

21. (א) כל מקום בו יש רעלים או פסולת בעסק לרבות כלי הקיבול, מתקנים, עמדות, צנרת ומבני אחסון יסומנו וישולטו לפי הכללים המפורטים להלן, שילוט וסימון

(1) על כל כלי קיבול יצוינו השם הכימי של הרעל או הפסולת המאוחסנים בו באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום;

(2) על כל מתקן, מבנה או עמדה יוצב שילוט הכולל את שם המתקן, השם הכימי של הרעל או הפסולת המאוחסנים באותיות עבריות או לועזיות, מס' או"ם ככל שישנו מספר או"ם, קבוצת סיכון וקוד חירום.

(3) על כל צנרת יוצב שילוט הכולל את מצב הצבירה של הרעל או הפסולת העוברים דרכו, שם הרעל או הפסולת המועברת בצנרת וכיוון הזרימה, כך שמכל נקודת מבט על הצנרת ניתן יהיה לראות את המידע האמור או שיצבעו בצבעים שונים ובתנאי שמקרא הסימון הכולל את כל הפרטים האמורים (שם ומצב צבירה) יוצג במקום בולט בכניסה למתקן.

(ב) מאפייני השילוט יהיו כמפורט להלן :

(1) השילוט יהיה עשוי מחומר עמיד כימית ומכנית.

(2) גודל הכתב על השילוט וצבעיו יהיו בולטים, קריאים וברורים.

(3) שילוט מתקן או עמדה יהיו ניתנים לקריאה מחוץ למתקן או העמדה.

(ג) לא ישולטו מספר רעלים או פסולות בשלט משותף, גם אם הם באותה עמדה, אלא אם הם שייכים לאותה קבוצת סיכון, הוראות הטיפול בהם בעת אירוע חומרים מסוכנים זהות והם אינם עלולים להגיב ביניהם. כאשר מספר רעלים או סוגי פסולת ניתנים לשילוט משותף בהתאם לאמור, יצוין על גבי השילוט קוד החירום המחמיר ביותר.

(ד) עם פינוי רעלים או פסולת מסוכנת יש להסיר או להסתיר את השילוט באופן מידי.

מסחר והעברה 22. (א) העסק לא ימכור רעלים בכמות ו/או בריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, אלא למי שמחזיק בהיתר רעלים תקף לעיסוק באותם חומרים ולפי התוספת הראשונה להיתר הרעלים של הרכש.

(ב) העסק לא ירכוש רעלים מעבר לכמות ו/או ריכוז של רעלים העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, אלא ממי שמחזיק בהיתר רעלים תקף לעיסוק באותם חומרים (לפי התוספת הראשונה להיתר הרעלים של המוכר).

(ג) העסק לא ימכור רעלים בכמות ו/או ריכוז העולים על המאושר בתוספת הראשונה להיתר זה.

(ד) העסק לא יעביר רעלים בכמות או בריכוז העולים על הקבוע בתקנות סיווג ופטור, אלא אל מי או ממי שמחזיק בהיתר רעלים תקף לעיסוק באותם החומרים (לפי התוספת הראשונה בהיתר הרעלים של מקבל הרעלים).

הובלה 23. (א) העסק לא יוביל רעלים, בעצמו או באמצעות אחר (מטעמו), אלא על ידי נהגים וכלי רכב בעלי רישיון להובלת חומרים מסוכנים לפי חוק שירותי הובלה, התשנ"ז - 1997, ככל שרישיון כאמור נדרש לפי תקנות שירותי הובלה התשס"א – 2001.

(ב) העסק לא יוביל רעלים או פסולת מסוכנת, בעצמו או באמצעות אחר (מטעמו), אלא אם מחזיק המוביל בהיתר רעלים תקף ומתאים להובלת רעלים או פסולת מסוכנת

(ג) העסק לא יוביל רעלים או פסולת מסוכנת, בעצמו או באמצעות אחר, אלא כאשר כלי הרכב המובילים רעלים או פסולת מסוכנת משולטים לפי הקבוע בתקנות שירותי הובלה, התשס"א - 2001 .

(ד) הובלה פנים וחוץ מפעלית של גלילי גז תהיה בגלילים עם כיפת מגן וקשירה והגנה נאותה באופן שתמנע השמטות הגלילים ופגיעה בהם.

פריקה וטעינה 24. (א) העסק לא יפרוק או יטען רעלים או פסולת מסוכנת לכלי רכב אלא באזור המיועד לכך ומשולט בשלט שיוצב במקום בולט לעין, בו כתוב: "אזור פריקה/ טעינה של רעלים/פסולת מסוכנת".

(ב) אזור פריקת וטעינת רעלים או פסולת מסוכנת יהיה רק על גבי משטח אטום או ינוקז למערכת אגירת שפך מקומי.

(ג) העסק יכין נוהל פריקה וטעינה ויפעל לפיו. הנוהל יכלול, לפחות את הפרטים הבאים: אמצעי הזהירות בעת פריקה או טעינה של רעלים ופסולת מסוכנת, נוכחות נציג העסק בזמן הפריקה והטעינה כאמור בסעיף קטן (ד). העסק יבחן את הצורך לעדכן את הנוהל לפחות אחת לשנה וכן יעדכנו בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל וכן על פי דרישת הממונה.

(ד) בעת כל פריקה או טעינה של רעלים או פסולת, בכניסה או ביציאה מהמפעל, יהיה נוכח נציג העסק אשר הודרך בפרטי ניהול הפריקה והטעינה ואשר מכיר את תכונותיהן המסוכנות של הרעלים או הפסולת המסוכנת הנפרקים או הנטענים.

פסולת מסוכנת 25. (א) העסק לא יעסוק בפסולת מסוכנת אלא אם מקורה בפעילותו, ובכלל זה לא יקבל פסולת כאמור לרשותו ולא יבצע בה כל טיפול, אלא אם קיבל לכך אישור מנהל.

(ב) העסק יפנה פסולת מסוכנת שמקורה בפעילותו, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מהמועד הקבוע בתקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א-1990, לאתר הפסולת הרעילה שברמת חובב, או למקום אחר באישור המנהל או בייצוא לפי היתר ייצוא, כשהיא ארוזה ומשונעת בהתאם להוראות כל דין.

(ג) העסק יארוז פסולת מסוכנת באופן שימנע את הגעתה לסביבה לרבות באופן שימנע את פיזור ודליפתה מהאריזה.

(ד) העסק יסמן כל אריזה המיועדת למילוי בפסולת מסוכנת, טרם התחלת מילוייה, בתווית הכוללת את: שם המפעל וכתובתו, סוג הפסולת (מרכיבה הכימי העיקרי), קבוצת הסיכון, שם ומספר פריט ברשימת הפסולות האירופית, ותאריך תחילת מילוי האריזה.

(ה) בקשה לקבלת אישור המנהל לפינוי פסולת לאתר טיפול בפסולת שאינו אתר הפסולת הרעילה תוגש על גבי טופס ייעודי אשר נמצא באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה.

(ו) בטרם העברת פסולת מסוכנת לאתר טיפול, יפעל העסק לפי השלבים הבאים, אלא אם פינוי אותו זרם הפסולת נעשה לאותו מתקן ולאותו טיפול והרכב הפסולת לא השתנה:

(1) יעביר לאתר הטיפול מראש ובכתב, לכל הפחות, את הפרטים הבאים- תיאור הפסולת, סיווג הפסולת לפי רשימת הפסולת האירופאית, מרכיבים עיקריים אנליזות וכל מסמך נוסף או דגימה שנדרש על ידי אתר הטיפול או הממונה, לרבות הצהרת יצרן.

(2) יקבל אישור מאתר הטיפול, מראש ובכתב, על הסכמתו לקבל את הפסולת לטיפול (להלן: "מסמך הסכמה"). האישור יינתן רק על בסיס יכולת מתקן הטיפול לטפל בפסולת לפי כלל הפרטים שהועברו אליו לפי סעיף קטן (1).

(3) פסולת מסוכנת המועברת לאתר טיפול, תתאים מבחינת מרכיביה ומאפייניה לפסולת שעבורה התקבל מסמך ההסכמה או אישור אחר מאתר הטיפול.

(ז) העסק לא יקבל לחזקתו ולא יוציא מחזקתו פסולת שאינה מלווה ב"טופס מלווה לפסולת מסוכנת" הכולל את פרטי הפסולת ועליו חותמים כל הגורמים אשר עוסקים באותה הפסולת, ובהם יצרנה, מובילי הפסולת, כל תחנת ביניים והיעד הסופי (הטופס מופיע באתר האינטרנט של המשרד להגנת הסביבה).

(ח) העסק ימלא את חלקו בטופס המלווה לפסולת מסוכנת בהתאם לעיסוקו כיצרן הפסולת, המוביל, יעד ביניים או היעד הסופי, ויאשר את אמיתות המידע בחתימתו. לאחר מכן יעביר את הטופס המקורי עם הפסולת המסוכנת ליעד הבא ואם היה העסק היעד הסופי, יעביר את העותק ליצרן הפסולת.

(ט) העסק לא יטפל בפסולת מסוכנת, לרבות פסולת אריזות ואריזות ריקות, שמקורה בפעילותו לרבות פעולת טיפול שמטרתה שימוש חוזר בפסולת המסוכנת במפעל, אלא אם פעילות זו אושרה בהיתר הרעלים.

(י) שמן משומש כהגדרתו בתקנות מניעת מפגעים (שמן משומש), התשנ"ג 1993, יטופל בהתאם להוראות תקנות אלה.

26. היערכות לאירוע חומרים מסוכנים (א) העסק יכין **נוהל חירום** מעודכן ויכלול בו לפחות את הפרטים הנדרשים בתוספת הראשונה לתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג – 1993 וכן את הפרטים הנדרשים בפורמט לדוגמא בנספח 1 ו 2 לתנאים אלה או לפי דרישת הממונה.

(ב) העסק יבחן את הצורך לעדכן את נוהל החירום אחת לשנה, וכן יעדכנו בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל וכן לפי דרישת הממונה. תאריך העדכון ושם בעל ההיתר יצוין על גבי העמוד הראשון של הנוהל ולצדו יחתום בעל היתר הרעלים.

(ג) העסק ימנה צוות חירום הכולל לפחות את אחראי הרעלים ואדם נוסף, אשר הוכשרו לטיפול באירוע חירום ואשר מכירים היטב את נהלי החירום והתגובה המידית לאירוע חומרים מסוכנים. צוות החירום יתורגל, לכל הפחות אחת לשנה ויהיה ערוך וכשיר לטיפול באירוע חומרים מסוכנים, בכל עת.

(ד) נוהל החירום יוחזק לפחות במקומות הבאים – הכניסה למפעל, משרדי העסק, וכל מקום נגיש לפי שיקול דעת בעל ההיתר

(ה) העסק יעדכן את נוהל החירום אחת לשנה, וכן בכל מקרה של שינוי בפרטים הקבועים בנוהל או לפי דרישת הממונה. תאריך העדכון יצוין על גבי העמוד הראשון של הנוהל ולצדו יחתום בעל היתר הרעלים.

(ו) העסק יתרגל את נוהל החירום, לכל הפחות, אחת לשנה, לרבות: תרגול לבישת ציוד מגן בתום תרגול הנוהל יתרגל העסק גם ביצוע תחקיר לפי הקבוע לעניין זה בתנאים אלה ויעביר את התחקיר לעיון הממונה, לפי דרישתו. סיכום התרגיל ומסקנותיו ישמרו בעסק למשך 5 שנים ויוצגו לממונה, על פי דרישתו.

(ז) העסק יציג, לפי דרישת הממונה, תיעוד לתרגילי החירום. העסק ינהל פנקס תיעוד תרגולים, בו יציין את הפרטים הבאים, ויצגו לממונה לפי דרישתו.

(1) תאריך ביצוע התרגיל;

(2) שם מנהל התרגיל, מספר ת.ז וחתימה;

(3) שמות המתורגלים, מספרי תעודות זהות וחתימתם.

(ח) העסק יחזיק בציוד מיגון לפי הכללים הבאים:

(1) הציוד יתאים בסוגו, איכותו ובכמותו לטיפול ברעלים או הפסולת המסוכנת בהם הוא עוסק בעת אירוע חומרים מסוכנים, על פי הקבוע בגיליון הבטיחות.

(2) הציוד יהיה תקין בכל עת.

(3) הציוד יספיק להתמגנות שני אנשי צוות חירום במקביל לפחות.

(4) הציוד ימצא במקום נגיש ובטוח להתמגנות בעת אירוע חומרים מסוכנים.

(5) אזור אחסון ציוד המיגון ישולט באופן בולט לעין.

(6) הציוד יכלול לפחות את הפרטים הבאים, אלא אם מצא העסק שהרעלים או הפסולת המסוכנת בהם הוא עוסק מחייבים ציוד ייעודי או ייחודי נוסף או כי גודל המפעל וגודל צוות החירום מחייבים החזקת כמות גדולה יותר של ציוד מיגון:

(א) שתי מסכות פנוראמיות העומדות בתקן ישראלי 4013;

(ב) שלושה מסננים מסוג $(ABEK)_2P_3$ העומדים בתקן ישראלי 4013;

(ג) שתי חליפות מגן (Level C) – מספר תקן NFPA, 1992;

(ד) שני זוגות מגפיים ושני זוגות כפפות גומי;

(ה) שני פנסי ראש וסוללות חלופיות מתאימות.

(7) במקרים בהם בעסק עובדים עד שני עובדים או במקרים בהם הציוד המפורט בסעיף 6 אינו מתאים, יפנה בעל ההיתר לממונה וינמק את חלופות אמצעי המגן אותם הוא מחזיק במקום המפורט בסעיף זה.

תגובה מידית לאירוע חומרים מסוכנים 27. (א) העסק ידווח למוקד הסביבה ולמוקד כיבוי אש (102) על כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בתחומו או הכולל רעלים או פסולת השייכים לו, וכן על כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בעת הובלה בכלי רכב השייך לו, באופן מידי ולא יאוחר מ 15 דקות מעת גילוי האירוע על ידי העסק, בין אם התגלה באמצעות גלאים, דיווח של עובד או אדם אחר, או בכל דרך אחרת. מספר הטלפון של מוקד הסביבה - 6911* (במכשירים ללא כוכבית פעילה: -1222-6911).

(ב) בעת אירוע חומרים מסוכנים יסייע העסק לכוחות החירום וימסור להם כל מידע רלבנטי לטיפול באירוע.

תחקיר 28. (א) לאחר תום אירוע חומרים מסוכנים, יבצע העסק תחקיר למציאת הגורם להתרחשות האירוע, בין אם אנושי, כשל טכני או גורם אחר. במסגרת התחקיר יפרט העסק לקחים ומסקנות למניעת הישנות אירועי חומרים מסוכנים. התחקיר, מסקנותיו והלקחים שהופקו יוגשו לממונה ולמוקד המשרד להגנת הסביבה בדואר: infocenter@sviva.gov.il, לא יאוחר משבוע מתום האירוע, אלא אם ביקש העסק אישור מראש ובכתב מאת הממונה להארכת לוחות הזמנים. התחקיר יכלול לפחות את המפורט בנספח 3.

(ב) העסק יישם את המלצות התחקיר על פי לוחות הזמנים שנקבעו להסדרת ותיקון נקודות הכשל, או אם קבע הממונה לוחות זמנים - לפי קביעתו.

סיום פעילות, שיקום והחזרת המצב לקדמותו 29. (א) לאחר אירוע חומרים מסוכנים וכן לפני סגירת העסק או העברת המפעל, ייבחן העסק את הצורך בשיקום סביבתי, ויעביר לממונה דיווח אודות בחינה זו ומסקנותיה, וכן לוח זמנים לביצוע השיקום הנדרש.

(ב) במקרה שנמצא כי נדרשות פעולות שיקום, יבוצעו הפעולות הנדרשות בהתאם לדיווח בסעיף קטן (א), ובהתאם לדרישות הממונה.

(ג) במקרה ונמצא כי יש לערוך פעולות שיקום וחזרה לשגרה במערכות או במתקנים, יפעל העסק בהתאם ועל פי הנחיות גורמי מקצוע, לרבות: מהנדסים, חשמלאים.

שמירת מסמכים 30. העסק ישמור במשך 5 שנים את כל המסמכים המפורטים להלן, ויצגם לממונה לפי דרישתו:

(א) פנקסי רעלים -

(1) פנקס מכירות;

(2) פנקס קניות ;

(3) פנקס העברות.

(ב) פנקס הדרכות אודות תנאי היתר הרעלים.

(ג) תפעול, תחזוקה ובטיחות -

(1) אישורים על ביצוע בדיקות תקופתיות של ציוד לפי הוראות יצרן.

(ד) פסולת מסוכנת -

(1) אישורי מנהל לפי תקנות רישוי עסקים (סילוק פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"א – 1990.

(2) (היתרים לייצוא פסולת מסוכנת לפי תקנות החומרים המסוכנים (ייבוא וייצוא פסולת חומרים מסוכנים), התשנ"ד – 1994.

(3) פניות מוקדמות למתקני טיפול בפסולת מסוכנת והסכמת מתקני טיפול לקבל את הפסולת.

(4) טפסים מלווים של פסולת מסוכנת – היצרן ישמור את הטופס המקורי המלא על ידי כל הגורמים שעסקו בפסולת את הגעתה ליעד הסופי ; יתר העוסקים בפסולת מסוכנת – משנע, מוביל, יעדי ביניים ויעד סופי – ישמרו עותק מהטופס המלא עד להגעת הפסולת אליהם.

(ה) היערכות לחירום ותגובה מידית לאירועי חומרים מסוכנים -

(1) פנקס תיעוד תרגילים ;

(2) תחקירי תרגילים ;

(ו) תחקיר אירועי חומרים מסוכנים ;

נספחים לתנאים הכלליים

נספח 1 – דוגמא לנוהל חירום

1. מטרה

מטרת הנוהל היא להעריך את הסיכונים הנשקפים מהפעילות בעסק, ודרכי ההתמודדות איתם, תוך הגדרת התנאים המטאורולוגיים האופייניים, ואיתור הרצפטורים הציבוריים העלולים להינזק בעת אירוע חומרים מסוכנים בשגרה או בשעת חירום.

2. אחריות

בסעיף זה יגדיר העסק מי הגורם האחראי על כתיבת הנוהל ועדכונו בהתאם לתנאי היתר הרעלים.

3. הגדרות

"שעת חירום" – אירוע אסון המוני כמשמעותו בפקודת המשטרה, התשל"א – 1971 או מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א – 1951, או אירוע המתקיים מחוץ למפעל שעלול לגרום לאירוע חומרים מסוכנים במפעל או לתגובה בין החומרים המצויים במפעל לבין האירוע החיצוני, אשר עלול לסכן את הציבור.

4. שיטה

העסק יכין נוהל חירום שיכלול לפחות את הטבלאות המפורטות להלן, כשהן מלאות על כל פרטיהן, ויצוין כל מידע נוסף הנדרש לצורך היערכות המפעל לאירוע חומרים מסוכנים בשגרה ובשעת חירום.

הנוהל יכלול בין השאר:

- 1 מיפוי הרעלים במפעל, ובכלל זה אזור אחסון הרעלים, אופן אחזקתו ודרכי גישה אליו. פרוט תנאי אחסון החומרים, סוגי האריזות ואמצעי ההפרדה בין סוגי הרעלים השונים.
- 1.2 תרחישים אפשריים של אירועים ואופן הטיפול המתאים לכל אחד מהם.
- 1.3 מיפוי ופרוט האמצעים הקיימים במערכת היצור למיגון מפני תקלות ותקריות כתוצאה מהתפוצצות, התלקחות או פיזור בסביבה של רעלים.
- 1.4 מיפוי ופרוט האמצעים הטכניים והציוד לטיפול באירוע ומיקומם, לרבות אמצעי התראה, אמצעי ספיגה ולאחר מכן נטרול שיירים ומערך גילוי וכיבוי אש.
- 1.5 רשימת אנשי צוותי החירום לטיפול באירוע ותפקידיהם כולל אופן ההתקשרות עימם בשעות העבודה ולאחריהן.
- 1.6 רשימת גופי החירום וגופי ההצלה ומספרי הטלפון שלהם.
- 1.7 פרוט ציוד המיגון האישי ומיקומו.
- 1.8 תרשים של המפעל בו מפורטים פתחי יציאה וכניסה ומיקום כל הפעילויות הכרוכות ברעלים, לרבות: אזורי מתקנים, אזורי אחסון, מתקנים תת קרקעיים, צוברים, אזורי אחסון פסולת חומרים מסוכנים ומיקום ציוד המגן.

נספח 2 – דוגמא לנוהל תגובה מידית לאירוע חומרים מסוכנים

1. **מטרה:**
מטרת הנוהל היא להגדיר את האחריות, הסמכויות, וסדר הפעולות בעת אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בתחומו של העסק או כולל רעלים או פסולת השייכים לו, וכן כל אירוע חומרים מסוכנים המתרחש בעת הובלה בכלי רכב השייך לו.
2. **אחריות וסמכות:**
בסעיף זה יגדיר המפעל מי הגורם המוסמך מטעם העסק להפעיל את הנוהל ומהם הקריטריונים להפעלתו.
3. **שיטה** (שלבים ומשימות עיקריות במהלך הטיפול באירוע):
 - 3.1 ביצוע כל הפעולות הנדרשות לצורך השתלטות על מוקד האירוע והפסקתו.
 - 3.2 במקביל, דיווח ראשוני לכוחות החירום, המפורטים בטבלה שלהלן, וכל גורם רלבנטי נוסף-

מס"ד	גורם	טלפון	אמצעי קשר נוסף
1	כיבוי אש		
2	מוקד הסביבה		
3	משטרת ישראל		
3	מד"א		
4	מס' חירום של הרשות המקומית		
5	במקרה של הרעלת מים/ מזון - לשכת הבריאות האזורית		
6	מרכז מידע ארצי לנפגעי הרעלות ב"ח רמב"ם	04-8541900	
7	יחידה מקומית לאיכות סביבה		

3.3. הדיווח הראשוני לכוחות החירום יכלול לפחות את הנתונים המפורטים להלן-

3.3.1. תאריך ושעת קרות האירוע;

3.3.2. מיקום האירוע ונקודת החבירה עם איש הקשר מטעם העסק;

3.3.3. החומר המעורב באירוע (שם מסחרי, שם כימי, מספר או"ם, קוד פעולת חירום);

3.3.4. תיאור התרחיש או סוג התקלה והאם התקלה נמשכת;

3.3.5. מספר נפגעים, ככל שישנם, ומצבם;

3.3.6. אופן הגעה למקום התקרית;

3.4. שליחת גיליון בטיחות של החומר המעורב באירוע למוקד הסביבה.

3.5. לפי בקשת כוחות החירום, יציע מיקום העסק להקמת חפ"ק.

3.6. עדכון כל בעלי התפקידים הרלבנטיים לטיפול באירוע חומרים מסוכנים,

3.7. פרטי ציוד מגן ומיקומם (המצוין בגוף הטבלה מהווה דוגמא בלבד)–

סוג הציוד	מספר פריטים	מיקום	מיקום המפתחות	שם האדם האחראי על המפתחות ופרטי הקשר עמו
מסכה פנוראמית				
מסנן				
חליפת מגן				

3.8. עיקרי תרחישים והערכות סיכונים גנריים (בעת האירוע יש לבצע הערכות סיכונים פרטניות) –

שם המתקן במפעל	תיאור התהליך (אחסון, שימוש)	החומר המסוכן בתהליך	כמותו החומר המרבי בתהליך	מצב צבירה	קבוצת סיכון	קוד חירום	לחץ	טמפ'	אמצעי טיפול*	PAC2	PAC3

נספח 3 – תכולת תחקיר אירוע חומרים מסוכנים

1. תאריך ומשך האירוע.
2. רשימה שמית המעורבים באירוע ותפקידיהם, לרבות: עובדי העסק, עובדי קבלן, גורמי חוץ, לרבות כוחות חירום).
3. פירוט מהלך העניינים שהוביל לקרות האירוע, יפורטו זמנים מוערכים ואופן הטיפול באירוע.
4. סיבות כשל שהובילו להתרחשות האירוע, בין אם מדובר בכשל אנושי, כשל טכני או כשל ניהולי.
5. בחינת התנהלות העסק למול הנהלים הפנימיים במפעל, לרבות: נוהל חירום, נוהל פריקה וטעינה, נהלי תפעול ותחזוקה, נוהל עריכת שינויים ונהלי בטיחות,
6. ציון הליקויים שהובילו במישרין או בעקיפין לסיבות הכשל ברצף השתלשלות העניינים.
7. המלצות לתיקון הליקויים שהובילו להתרחשות האירוע, המלצות למזעור הנזק שנגרם בעקבות האירוע והמלצות למתן מענה טוב יותר באירועים עתידיים, תוך ציון אחריות ומועד לביצוע.
8. חתימת מבצע התחקיר.
9. צירוף נספחים רלוונטיים, לרבות מפרטים טכניים של ציוד שכשל, נהלי חירום, דו"חות חייגן, התייחסויות חתומות מאת יועצים מומחים, תוצאות בדיקות ניטור, תוצאות בדיקות מעבדה וכו'.
10. חתימת מבצע התחקיר ומנהל העסק.